26/12/2022

26 Δεκεμβρίου: Η φυγή του Ιησού στην Αίγυπτο

/ Επικαιρότητα

Ἥκοντα πρὸς σέ, τὸν πάλαι πλήξαντά σε,
Αἴγυπτε φρίττε, καὶ Θεὸν τοῦτον φρόνει.

Όταν οι μάγοι προσκύνησαν το Χριστό, αναχώρησαν για την πατρίδα τους, χωρίς να περάσουν από το βασιλιά Ηρώδη. Τότε άγγελος Κυρίου φάνηκε σε όνειρο στον Ιωσήφ και του είπε να πάρει το παιδί με τη μητέρα του και να φύγει στην **Αίγυπτο** (Ευαγγέλιο Ματθαίου, Β’ 13-18). Και έμειναν εκεί, μέχρι πού πέθανε ο Ηρώδης, για να επαληθευθεί έτσι εκείνο που ελέχθη δια του προφήτου Ωσηέ: «Ἐξ Αἰγύπτου ἐκάλεσα τὸν υἱόν μου» (Ωσ. Ια’ 1).

Μετά τη φυγή του Κυρίου στην Αίγυπτο, ο **Ηρώδης** έστειλε στρατιώτες και θανάτωσαν όλα τα παιδιά που ήταν στη Βηθλεέμ και τα περίχωρά της, από ηλικίας δύο ετών και κάτω. Διότι τόσο είχε υπολογίσει την ηλικία του **Χριστού,** Τον οποίο φοβόταν ότι θα του έπαιρνε τη βασιλεία.

Επίσης, η φυγή του Κυρίου στην Αίγυπτο, κατά τον Άγιο Νικόδημο τον Αγιορείτη, φράσσει και τα στόματα των αιρετικών. Διότι όπως λέει, αν δεν έφευγε ο Κύριος και φονευόταν από τον Ηρώδη , θα είχε εμποδιστεί η σωτηρία των ανθρώπων. Αν πάλι τον συνελάμβαναν και δεν φονευόταν, θα έλεγαν πολλοί ότι δε φόρεσε ανθρώπινη σάρκα, αλλά μόνο κατά φαντασία. Γράφει συγκεκριμένα: «Διατί ανίσως δεν έφευγεν ο Κύριος, αλλά ήθελε πιασθή από τον Ηρώδην, ει μεν και εφονεύετο

από εκείνον, βέβαια ήθελεν εμποδισθή η σωτηρία των ανθρώπων. Ει δε και δεν εφονεύετο διά να τελειώση την οικονομίαν, βέβαια ήθελε φανή εις τους πολλούς, ότι δεν εφόρεσε την ανθρωπίνην φύσιν πραγματικώς και κατά αλήθειαν. Αλλά μόνον κατά δόκησιν και φαντασίαν. Επειδή αν εφόρει σάρκα αληθή, βέβαια ήθελε κοπή από το σπαθί. Ανίσως λοιπόν οι άθλιοι αιρετικοί ετόλμησαν να ειπούν τούτο, ότι δηλαδή κατά φαντασίαν ο Κύριος εγεννήθη, ως ο θεομάχος Μάνης, και οι τούτου οπαδοί Μανιχαίοι· και μόλον οπού δεν έλαβον εις τούτο, καμμίαν αιτίαν και αφορμήν· πόσω μάλλον ήθελαν ειπούν τούτο, και εάν εύρισκον αιτίαν; Διά τούτο λοιπόν φεύγει ο Κύριος εις την Αίγυπτον διά τας ρηθείσας δύω αιτίας. Και προς τούτοις, ίνα συντρίψη και τα εν Αιγύπτω ευρισκόμενα είδωλα».

Τέλος, ο **Άγιος Νικόδημος ο Αγιορείτης** σημειώνει και τα εξής για την Φυγή του Ιησού:

«Σημειούμεν δε ενταύθα τα χαριέστατα και αξιοσημείωτα ταύτα. Δηλαδή ότι ο Κύριος φεύγωντας εις την Αίγυπτον, όχι μόνον τα είδωλα εκείνης συνέτριψε, αλλά και τα φυτά έκαμε να τον προσκυνήσουν. Γράφει γαρ ο Σωζόμενος εις το πέμπτον βιβλίον της Εκκλησιαστικής Ιστορίας, εν κεφαλαίω εικοστώ, ότι ο Χριστός φεύγωντας εις την Αίγυπτον διά τον φόβον του Ηρώδου, όταν έφθασεν εις την πόρταν Ερμουπόλεως της Θηβαΐδος, μία περσική μηλέα, ήτοι ροδακινέα, έκλινεν έως κάτω την κορυφήν της και επροσκύνησεν αυτόν. Επειδή γαρ το φυτόν αυτό διά το μεγαλείον και κάλλος του επροσκυνείτο και ελατρεύετο από τους κατοίκους της πόλεως, διά τούτο ο εις το φυτόν αυτό κατοικών δαίμων, αισθανόμενος την παρουσίαν του Κυρίου, εφοβήθη και έφυγε. Φεύγοντος δε του δαίμονος, έμεινε το φυτόν αυτό ιατρείας πολλάς εργαζόμενον, εάν μόνον έγγιζεν εις τους ασθενείς, φύλλον, ή φλούδα, ή κομμάτι από αυτό. Και τούτου μάρτυρες είναι και Παλαιστινοί και Αιγύπτιοι.

Γράφει δε ο Βουρχάριος εν τη περιγραφή της Ιερουσαλήμ, ότι αναμέσον της Ηλιουπόλεως και της Βαβυλώνος, της αιγυπτιακής δηλαδή, ευρίσκεται κήπος του βαλσάμου ωραιότατος, όστις ποτίζεται από μίαν βρύσιν μικράν, εις την οποίαν άδεται λόγος, ότι η Θεοτόκος έπλυνε τα σπάργανα του Χριστού, όταν έφευγε διά τον φόβον του Ηρώδου. Κοντά δε εις την βρύσιν ταύτην είναι και μία πέτρα, επάνω εις την οποίαν ήπλωσε τα σπάργανα του Χριστού η Θεομήτωρ διά να ξηρανθούν. Τον δε τόπον εκείνον έχουσιν εις πολλήν ευλάβειαν, τόσον οι Χριστιανοί, όσον και οι Σαρακηνοί. Προσθέττει δε και Αντώνιος ο Μάρτυς εν τη των Ιεροσολύμων περιόδω, ότι περνώντας ο Κύριος εις τον κάμπον του εν Αιγύπτω Τάνεως, εκλείσθη από λόγου της η πόρτα ενός μεγάλου ειδωλικού ναού. Η οποία ύστερον με δύναμιν ανθρώπων, δεν εδύνετο να ανοιχθή. (Όρα σελ. 28 της νεοτυπώτου Εκατονταετηρίδος.)

Περιττοί δε τη αληθεία και πέραν του δέοντος κριτικοί πρέπει να ονομάζωνται, οι τοις θαύμασι και τοις σημείοις τούτοις αντιλέγοντες, προβαλλόμενοι τάχα, ότι αν αυτά ήτον αληθή, δεν ήθελε λέγεται πρώτον σημείον του Κυρίου, το εν Κανά γενόμενον. Αλλ' ω ούτοι, ήθελεν ειπή τινας προς αυτούς, πρώτον σημείον λέγεται τούτο του Κυρίου, μετά την διά του Βαπτίσματος ανάδειξιν, και ουχί προ της αναδείξεως. Καθότι προ της αναδείξεως του Κυρίου, πολλά σημεία και θαύματα τη δυνάμει τούτου εγένοντο. Και διά να σιωπήσω την ασπόρως και εκ Πνεύματος Αγίου γενομένην του Κυρίου σύλληψιν, όπερ εστί το θαύμα των θαυμάτων. Και το ακόπως αυτόν εν τη κοιλία φέρειν την Μητέρα. Και το αφθόρως γεννήσαι. Θαύμα της δυνάμεως του Κυρίου ήτον, οι εν τη γεννήσει αυτού, δόξα εν υψίστοις κραυγάζοντες Άγγελοι, και τοις ποιμέσιν ευαγγελιζόμενοι. Θαύμα ήτον, το υπέρ φύσιν και παράδοξον σκίρτημα, οπού επροξένησεν ο Κύριος κυοφορούμενος εις τον εν κοιλία φερόμενον Ιωάννην. Θαύμα ο υπερφυσικός αστήρ ο τους Μάγους οδηγήσας. Θαύμα το να μην ιδή θάνατον ο Συμεών έως ου να βαστάση αυτόν. Θαύμα αι προφητείαι του αυτού Συμεών, και αι ανθομολογήσεις της θεοπνεύστου Άννης, μαρτυρούσης Σωτήρα τον Χριστόν, κατά τον Αμβρόσιον.

Το φυτόν δε του ανωτέρω βαλσάμου (διά να ειπούμεν εδώ κατά παρέκβασιν), πρώτον έφερεν η βασίλισσα Σαββά εις τον Σολομώντα ως δώρον βασιλικόν, και αυτός το εφύτευσεν εις την Ιεριχώ, και ευρίσκετο μέχρι του καιρού του Τίτου. Ο οποίος έλαβεν εκ της Ιερουσαλήμ τα δένδρα του βαλσάμου, και εστέφθη με αυτά κατά μίμησιν Πομπηΐου του μεγάλου, όταν εκυρίευσε πρώτον την Ιερουσαλήμ. Ως μαρτυρεί ο Σελίνος εις το ιστορικόν του. Έστι δε ο καρπός του βαλσάμου κοκκινωπός, και τα φύλλα του παρόμοια με τα φύλλα της μαστίχης. Ιστορεί δε ο Ιώσηπος ότι ακούσασα η Κλεοπάτρα η βασίλισσα, η ερωμένη του Αντωνίου, την φήμην του τόσον θαυμαστού δένδρου, επεθύμησε να έχη και αυτή το τοιούτον ευωδέστατον φυτόν. Όθεν ο Ηρώδης, ίνα πληρώση την επιθυμίαν της βασιλίσσης, απέστειλεν εις αυτήν μερικά φυτά, ομού και σπόρον αυτού. Λέγει δε και ότι,

Αλέξανδρος ο βασιλεύς περνώντας από τα Ιεροσόλυμα, έλαβε πολύ από τον σπόρον του βαλσάμου τούτου. Κοπτόμενον δε το φυτόν τούτο με κοπτερόν κέρατον, και με πετρίνην μάχαιραν, και όχι με σιδηρούν μαχαίριον, έτζι δακρύει, και ποιεί το καλούμενον οποβάλσαμον, ήτοι το πηκτόν υγρόν του βαλσάμου.

Ει δε και ζητεί τινας να μάθη πόσους χρόνους διέτριψεν ο Κύριος εις την Αίγυπτον, αποκρινόμεθα, ότι περί τούτου είναι γνώμαι διάφοροι. Ο μεν γαρ Παμφίλου Ευσέβιος υπέθετο εν τοις χρονικοίς, ότι πέντε χρόνους εν Αιγύπτω ο Κύριος διέτριψε, ή τέσσαρας ή τουλάχιστον τρεις. Ο δε θείος Επιφάνιος (αιρέσ. να΄) αποφασίζει, ότι δύω χρόνους. Τω γαρ λγ΄ έτει (λέγει) γεννάται ο Κύριος. Τω λε΄, ήλθον οι Μάγοι, και τω λζ΄ τελευτά ο Ηρώδης. Ο δε Θηβαίος Ιππόλυτος εν τω Συντάγματι τω χρονικώ ούτω χρονολογεί· «Από της ενανθρωπήσεως του Χριστού μέχρι της των Μάγων παρουσίας έτη δύω. Και εκ της εις Αίγυπτον αναχωρήσεως μέχρι της τελευτής Ηρώδου υιού Αντιπάτρου, έτη τρία ημέρας πέντε. Παρώκησαν δε εν Αιγύπτω, εν Ηλιουπόλει τη κατά Μέμφιν, ό,τε Ιωσήφ και η Μαρία συν τω Ιησού, έτη τρία, και ημέρας είκοσιν». (Όρα εν τη νεοτυπώτω Εκατονταετηρίδι.) ».

Πηγή: Ορθόδοξος Συναξαριστής